

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIV) — Nr. 685

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 8 iulie 2022

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
DECRETE			
959.	— Decret pentru numirea unui membru al Guvernului	1	pct. 2 lit. b) teza finală, ale art. 551 pct. 4 teza finală și ale art. 552 alin. (2) din Codul de procedură penală 2–7
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 138 din 16 martie 2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 alin. (1) și (4) lit. a) și b), ale art. 282 alin. (4) lit. a), ale art. 347, ale art. 386 alin. (1), ale art. 396 alin. (1), ale art. 421		M.101.	— Ordin al ministrului apărării naționale pentru abrogarea Ordinului general al ministrului apărării naționale nr. 14/1983 privind editarea și difuzarea Buletinului administrativ al Ministerului Apărării Naționale 8

DECRETE

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

pentru numirea unui membru al Guvernului

În temeiul prevederilor art. 85 alin. (2), ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 47 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere propunerea prim-ministrului,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Art. 1. — Se numește în funcția de membru al Guvernului domnul Petre Daea, ministrul agriculturii și dezvoltării rurale.

Art. 2. — La data publicării prezentului decret în Monitorul Oficial al României, Partea I, încetează efectele Decretului nr. 925/2022 pentru desemnarea unui membru al Guvernului ca ministru interimar, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 629 din 27 iunie 2022.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 8 iulie 2022.
Nr. 959.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 138

din 16 martie 2022

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 alin. (1) și (4) lit. a) și b), ale art. 282 alin. (4) lit. a), ale art. 347, ale art. 386 alin. (1), ale art. 396 alin. (1), ale art. 421 pct. 2 lit. b) teza finală, ale art. 551 pct. 4 teza finală și ale art. 552 alin. (2) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 alin. (4) lit. a) și b), ale art. 282 alin. (4) lit. a), ale art. 347, ale art. 386 alin. (1), ale art. 396 alin. (1), ale art. 421 alin. (2) lit. b) teza finală, ale art. 551 pct. 4 teza finală și ale art. 552 alin. (2) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Nicolai Bogdan Cihodaru și Ciprian Gheorghe Maftei în Dosarul nr. 817/45/2013* al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 792D/2018.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 9 decembrie 2021, în prezența domnului avocat Tudorel Toader din cadrul Baroului Iași, în calitate de reprezentant al autorului excepției Nicolai Bogdan Cihodaru, și a reprezentantului Ministerului Public, procuror Irina-Ioana Kuglay, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, în temeiul dispozițiilor art. 57 și ale art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea a dispus amânarea pronunțării pentru data de 18 ianuarie 2022. Constatând că nu sunt prezenți toți judecătorii care au participat la dezbateri, în temeiul dispozițiilor art. 57 și ale art. 58 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, Curtea a dispus amânarea pronunțării succesiv pentru data de 27 ianuarie 2022 și de 23 februarie 2022, când, constatându-se că judecătorii Curții nu sunt prezenți în număr de cel puțin două treimi din numărul total al acestora, în temeiul dispozițiilor art. 51 alin. (1) și ale art. 57 din Legea nr. 47/1992, Curtea a dispus amânarea pronunțării pentru data de 9 martie 2022. La această ultimă dată, Curtea, constatând că nu sunt prezenți toți judecătorii care au participat la dezbateri, în temeiul dispozițiilor art. 57 și ale art. 58 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, a dispus amânarea pronunțării pentru data de 16 martie 2022, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin **Încheierea din 16 mai 2018, pronunțată în Dosarul nr. 817/45/2013***, Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 281 alin. (4) lit. a) și b), ale art. 282 alin. (4) lit. a), ale art. 347, ale art. 386 alin. (1), ale art. 396 alin. (1), ale art. 421 alin. (2) lit. b) teza finală, ale art. 551 pct. 4 teza finală și ale art. 552 alin. (2) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Nicolai

Bogdan Cihodaru și Ciprian Gheorghe Maftei într-o cauză având ca obiect soluționarea apelurilor declarate împotriva unei sentințe penale prin care, printre altele, a fost respinsă cererea de refacere a procedurii de cameră preliminară și de constatare a nulității absolute a procedurii de cameră preliminară desfășurate în cauză.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia Nicolai Bogdan Cihodaru susține că procedura de cameră preliminară are o funcție judiciară autonomă în cadrul procesului penal, distinctă de celelalte funcții judiciare. Camera preliminară urmărește, concomitent, să rezolve chestiunile privitoare la legalitatea trimiterii în judecată a inculpatului și la legalitatea administrării probelor, păstrând, în același timp, premisele pentru soluționarea cu celeritate a cauzei în fond. Se susține că, din interpretarea prevederilor art. 347 alin. (4) din Codul de procedură penală, rezultă că singura cale de atac permisă, contestația, nu are un caracter devolutiv, putând fi ridicate direct în această fază doar cazurile de nulitate absolută. Se arată că dispozițiile legale menționate anterior trebuie coroborate cu cele ale art. 54 din Codul de procedură penală, care dispun asupra competenței judecătorului de cameră preliminară, în sensul că acesta: verifică legalitatea trimiterii în judecată dispuse de procuror; verifică legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor procesuale de către organele de urmărire penală; soluționează plângerile împotriva soluțiilor de neurmărire sau de netrimitere în judecată; soluționează alte situații expres prevăzute de lege. Este invocată, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 641 din 11 noiembrie 2014, paragraful 26.

5. Cu toate că din reglementarea atribuțiilor pe care le presupune funcția exercitată de judecătorul de cameră preliminară rezultă că activitatea acestuia nu privește fondul cauzei, actul procesual exercitat de acesta neantamând și nedispunând, în sens pozitiv sau negativ, cu privire la elementele esențiale ale raportului juridic penal de conflict, respectiv fapta, persoana și vinovăția (este invocată, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 641 din 11 noiembrie 2014, paragraful 28), rezultatul procedurii de cameră preliminară referitor la stabilirea legalității administrării probelor și a efectuării actelor procesuale de către organele de urmărire penală are o influență directă asupra desfășurării judecății pe fond, putând să fie decisiv pentru stabilirea vinovăției sau a nevinovăției inculpatului. Sunt invocate, totodată, Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994 și deciziile Curții Constituționale nr. 540 din 12 iulie 2016, paragraful 22, și nr. 18 din 17 ianuarie 2017.

6. Se susține că de vreme ce, prin Decizia nr. 641 din 11 noiembrie 2014, Curtea Constituțională a stabilit că dispozițiile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sunt aplicabile și procedurii de cameră preliminară, deci unei proceduri penale care nu ține de soluționarea pe fond a cauzei, dreptul de acces la o instanță urmează a fi apreciat și din perspectiva jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului. În acest context, sunt invocate Hotărârea din 7 mai 2002, pronunțată în Cauza *McVicar*

împotriva Regatului Unit, paragraful 46, și Hotărârea din 15 februarie 2005, pronunțată în Cauza *Steel și Morris împotriva Regatului Unit*, paragraful 59.

7. Se arată că ignorarea acestei legături intrinseci între legalitatea probelor și soluționarea fondului cauzei îl plasează practic pe inculpat în imposibilitatea de a răsturna prezumția de legalitate a unor probe ce nu pot fi combătute decât prin administrarea unor alte mijloace probatorii, fiind invocate Decizia Curții Constituționale nr. 641 din 11 noiembrie 2014, paragraful 15, și hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului din 24 noiembrie 1993, 8 februarie 1996, 7 ianuarie 2003 și 6 ianuarie 2010, pronunțate în cauzele *Imbrioscia împotriva Elveției*, paragraful 36, *John Murray împotriva Regatului Unit*, paragraful 62, *Korellis împotriva Ciprului și Vera Fernández-Huidobro împotriva Spaniei*, paragrafele 108—114.

8. Făcând în continuare trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 641 din 11 noiembrie 2014, paragrafele 32, 40, 59, 61, 63, și la hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului din 2 martie 1987, 30 martie 1989, 23 octombrie 1996 și 22 mai 2008, pronunțate în cauzele *Monnell și Morris împotriva Regatului Unit*, *Lamy împotriva Belgiei*, *Ankerl împotriva Elveției* și *Gacon împotriva Franței*, se arată că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 281 alin. (4) din Codul de procedură penală, care nu permite invocarea cazurilor de nulitate absolută prevăzute la art. 281 alin. (1) lit. e) și f) din Codul de procedură penală în orice stare a procesului, indiferent de momentul în care a intervenit încălcarea, aduce atingere principiului legalității și dreptului la un proces echitabil în componenta sa privind egalitatea armelor, întrucât creează o evidentă inegalitate de tratament între acuzare — care beneficiază de o poziție privilegiată, întrucât, potrivit art. 281 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură penală, participarea procurorului, atunci când este obligatorie potrivit legii, constituie un caz de nulitate absolută ce poate fi invocată în orice stare a procesului, conform art. 281 alin. (3) din Codul de procedură penală — și apărare, care poate invoca prevederile art. 281 alin. (1) lit. e) și f) din Codul de procedură penală doar într-o anumită fază procesuală și numai până la un anumit moment al procesului penal.

9. De altfel, se arată că, în ipoteza în care încălcarea dispozițiilor legale prevăzute la art. 281 alin. (1) lit. e) și f) din Codul de procedură penală ar interveni cu prilejul soluționării contestației prevăzute la art. 347 din Codul de procedură penală (ipoteză în care se află și unul dintre autorii excepției de neconstituționalitate), inculpatul și avocatul acestuia ar fi în imposibilitate de a invoca nulitatea absolută, ulterior soluționării contestației, în condițiile în care dispozițiile art. 281 alin. (4) din Codul de procedură penală prevăd că încălcarea dispozițiilor legale prevăzute la art. 281 alin. (1) lit. e) și f) din Codul de procedură penală trebuie invocată numai până la încheierea procedurii de cameră preliminară, fără nicio distincție între situațiile în care la data judecării cauzei procedura nu a fost legal îndeplinită sau inculpatul nu a fost prezent sau reprezentat. Se susține că, într-un asemenea caz, dreptul procesual de a invoca nulitatea absolută devine unul iluzoriu, fiind obstrucționat până la suprimare printr-o reglementare insuficientă, selectivă și inechitabilă.

10. Pe de altă parte, în cazurile de nulitate absolută prevăzute de art. 281 alin. (1) lit. e) și f) din Codul de procedură penală, instanța prin care se exercită funcția de judecată prevăzută de art. 3 alin. (1) lit. d) din același cod nu se mai încadrează în definiția dată prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, conform căreia prin „instanță” se înțelege un organism judiciar cu plenitudine de jurisdicție care trebuie să exercite un control complet de legalitate și care trebuie să fie competent să examineze toate chestiunile de fapt și de drept relevante cauzei. Se susține că, pentru aceste considerente, și soluția legislativă prevăzută de art. 282 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală privind nulitățile relative este neconstituțională.

11. Se arată că reglementarea invocării nulității relative „până la încheierea procedurii de cameră preliminară”, indiferent dacă soluționarea acesteia s-a făcut sau nu cu procedura legal îndeplinită și indiferent dacă motivul de nulitate relativă a intervenit la judecarea contestației, iar inculpatul nu a fost prezent sau reprezentat, aduce atingere prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5) privind statul de drept și principiului legalității, precum și celor ale art. 21 privind dreptul la un proces echitabil.

12. Se susține că constatarea nulității, indiferent dacă este absolută sau relativă, determină lipsirea de efecte juridice a actului afectat din chiar momentul efectuării acestuia, legiuitorul având obligația de a reglementa sancțiuni adecvate pentru asigurarea aplicării efective a Deciziei Curții Constituționale nr. 302 din 4 mai 2017.

13. Se susține că, din această perspectivă, dispozițiile art. 396 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale în condițiile în care deși instanța constată încălcări ale dispozițiilor legale sancționate cu nulitate absolută, prevăzute la art. 281 alin. (1) lit. a)—f) din Codul de procedură penală, aceasta nu poate hotărî și restituirea cauzei pentru refacerea urmării penale, atunci când încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale, sau reluarea procedurii de cameră preliminară, atunci când încălcarea a intervenit în cursul acestei proceduri, în vederea refacerii actului sau a actelor declarate nule.

14. Se susține că această reglementare insuficientă și incoerentă lipsește de conținut sancțiunea nulității absolute prin inexistența unei soluții adecvate, instanța de judecată neîndeplinind astfel cerințele unui „tribunal”, în sensul definiției date de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, respectiv cerința de a avea o jurisdicție deplină și puterea de a decide anularea și refacerea unui act nul.

15. Se arată că aceleași argumente sunt valabile și în cazurile de nulitate relativă, care pot fi invocate și din oficiu, iar refacerea actului este necesară și posibilă, conform art. 280 alin. (3) din Codul de procedură penală.

16. Pentru aceleași considerente, se susține că soluția legislativă prevăzută de art. 421 pct. 2 lit. b) teza finală din Codul de procedură penală aduce atingere principiului legalității și dreptului la un proces echitabil în condițiile în care, în cazurile de nulitate absolută, instanța de apel nu are deplina putere de jurisdicție pentru a dispune refacerea actelor procedurale prin trimiterea cauzei direct organului judiciar care a încălcat dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. a)—f) din Codul de procedură penală. De asemenea, se arată că excluderea posibilității instanței de apel de a sancționa nulitățile relative invocate în etapele procesuale anterioare, în cazurile în care cauzele de nulitate fie nu au fost examinate, fie au fost respinse în mod nelegal, constituie o încălcare a principiului legalității și a dreptului la un proces echitabil în acele situații în care vătămarea drepturilor procesuale nu poate fi înlăturată decât prin desființarea actului nul, iar refacerea acestuia este necesară și posibilă.

17. Autorul excepției de neconstituționalitate Ciprian Gheorghe Maftei susține că a fost pus în situația schimbării încadrării juridice date faptelor sale direct prin hotărârea judecătorească a instanței de fond, presupune imposibilitatea exprimării unui punct de vedere cu privire la noua încadrare juridică și, prin urmare, imposibilitatea de a se putea apăra, fiind condamnat la o pedeapsă cu închisoarea. Or, prevederile art. 386 alin. (1) din Codul de procedură penală nu disting în privința ipotezei schimbării încadrării juridice dintr-o infracțiune mai gravă într-o infracțiune mai puțin gravă, motiv pentru care punerea în discuție a noii încadrări juridice și respectarea dreptului la apărare reprezintă obligații ale instanței de judecată în ambele ipoteze anterior menționate. Se susține că, în caz contrar, îi sunt încălcate inculpatului dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare, aspecte ce contravin prevederilor

art. 6 paragrafele 1 și 3 lit. a) și b) din Convenție, astfel cum a statuat Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin Hotărârea din 12 aprilie 2011, pronunțată în Cauza *Adrian Constantin împotriva României*. Se susține că remediul prevăzut de Codul de procedură penală în cazul constatării de către instanța de apel a unei astfel de încălcări a legii și a dreptului inculpatului la un proces echitabil impune intervenția Curții Constituționale, pentru constatarea neconstituționalității dispozițiilor legale criticate în raport cu prevederile art. 20 din Constituție, raportat la art. 6 paragrafele 1 și 3 lit. a) și b) din Convenție, precum și în raport cu dispozițiile constituționale ale art. 21 alin. (3) și ale art. 24 alin. (1).

18. Se arată că inculpatul aflat în ipoteza mai sus analizată este pus în situația de a se apăra, pentru prima dată, în legătură cu noua încadrare juridică, în fața instanței de apel, fără ca împotriva hotărârii pronunțate de către aceasta din urmă să aibă o cale de atac. În consecință, chiar dacă instanța de apel constată că procedura de judecată în fața primei instanțe s-a desfășurat fără respectarea dreptului la un proces echitabil, prin încălcarea dreptului la apărare al inculpatului, aceasta nu găsește în legea procesual penală națională o prevedere expresă de trimitere a cauzei spre rejudecare la prima instanță. În aceste condiții, instanța de apel pronunță o nouă hotărâre, conform art. 421 pct. 2 lit. a) din Codul de procedură penală, ori dispune rejudecarea aplicând direct remediul încălcării dreptului fundamental la un proces echitabil, consacrat de art. 6 din Convenție.

19. Se susține că remediul încălcării unui drept fundamental într-o democrație constituțională trebuie să fie nulitatea absolută a actului juridic viciat, astfel că omisiunea legii de a conține acest remediu încalcă prevederile art. 21 alin. (3) și ale art. 24 alin. (1) din Constituție, cu referire la art. 6 paragrafele 1 și 3 lit. a) și b) din Convenție. Se arată că singurul remediu în acord cu prevederile constituționale invocate îl constituie desființarea sentinței primei instanțe și trimiterea cauzei la aceeași instanță, pentru rejudecare. Se conchide că se impune constatarea caracterului neconstituțional, în sensul mai sus arătat, al prevederilor art. 281 alin. (1) din Codul de procedură penală ori constatarea caracterului exemplificativ al cazurilor de nulitate absolută enumerate de art. 281 alin. (1) din Codul de procedură penală și, în consecință, constatarea caracterului neconstituțional al dispozițiilor art. 421 pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală, prin raportare la nevoia de asigurare a dreptului la un proces echitabil, în ipoteza invocată de autorul excepției — aceea a schimbării încadrării juridice prin sentință, fără punerea acestei împrejurări în discuția contradictorie a părților, urmată de condamnarea inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii, conform noii încadrări juridice.

20. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se arată că, din analiza Deciziei Curții Constituționale nr. 802 din 5 decembrie 2017, se constată că criticile formulate de autorii excepției de neconstituționalitate referitoare la nulitatea mijloacelor de probă pot fi analizate de instanța de fond sau de instanța de control judiciar în cadrul soluționării acțiunii penale.

21. Se arată că, în decizia anterior menționată, instanța de control constituțional nu a statuat cu privire la nevoia „omogenizării” fazelor procesului penal și la posibilitatea revenirii la fazele acestuia soluționate prin hotărâri definitive și nici nu a identificat necesitatea unui mecanism apt să conducă la întoarcerea cauzei în procedura de cameră preliminară. Mai mult, se susține că prin Decizia nr. 13 din 3 iulie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, s-a stabilit că, în urma admiterii cererii de redeschidere a procesului penal pentru persoanele condamnate judecate în lipsă, cauza se reia din faza judecării în primă instanță, și nu din faza procedurii de cameră

preliminară. De asemenea, se arată că aspectele referitoare la schimbarea încadrării juridice direct prin sentință, fără o eventuală dezbateră contradictorie în fața instanței, pot fi decelate de instanța de apel fără a fi necesară intervenția instanței de control constituțional și că, de altfel, acestea fac obiectul căii ordinare de atac.

22. Conchizând, se apreciază că împrejurările invocate de autorii excepției de neconstituționalitate pot fi analizate de instanța de control judiciar și nu impun constatarea neconstituționalității dispozițiilor legale invocate, în condițiile în care instanța de control constituțional nu a statuat în deciziile pronunțate în această materie cu privire la mecanismul și posibilitatea întoarcerii cauzei în procedura de cameră preliminară.

23. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

24. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile reprezentantului părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

25. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

26. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 281 alin. (1) și (4) lit. a) și b), ale art. 282 alin. (4) lit. a), ale art. 347, ale art. 386 alin. (1), ale art. 396 alin. (1), ale art. 421 pct. 2 lit. b) teza finală, ale art. 551 pct. 4 teza finală și ale art. 552 alin. (2) din Codul de procedură penală, care au următorul cuprins:

— Art. 281 alin. (1) și (4) lit. a) și b): „(1) *Determină întotdeauna aplicarea nulității încălcarea dispozițiilor privind:*

- a) *compunerea completului de judecată;*
- b) *competența materială și competența personală a instanțelor judecătorești, atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente;*
- c) *publicitatea ședinței de judecată;*
- d) *participarea procurorului, atunci când participarea sa este obligatorie potrivit legii;*
- e) *prezența suspectului sau a inculpatului, atunci când participarea sa este obligatorie potrivit legii;*
- f) *asistarea de către avocat a suspectului sau a inculpatului, precum și a celorlalte părți, atunci când asistența este obligatorie. [...]*

(4) *Încălcarea dispozițiilor legale prevăzute la alin. (1) lit. e) și f) trebuie invocată:*

a) *până la încheierea procedurii în camera preliminară, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale sau în procedura camerei preliminare;*

b) *în orice stare a procesului, dacă încălcarea a intervenit în cursul judecării; [...].*”;

— Art. 282 alin. (4) lit. a): „*Încălcarea dispozițiilor legale prevăzute la alin. (1) poate fi invocată: a) până la închiderea procedurii de cameră preliminară, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale sau în această procedură; [...].*”;

— Art. 347: „(1) *În termen de 3 zile de la comunicarea încheierilor prevăzute la art. 346 alin. (1) —(4), procurorul,*

părțile și persoana vătămată pot face contestație. Contestația poate privi și modul de soluționare a cererilor și a excepțiilor.

(2) *Contestația se judecă de către judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară celei sesizate. Când instanța sesizată este Înalta Curte de Casație și Justiție, contestația se judecă de către completul competent, potrivit legii.*

(3) *Contestația se soluționează în camera de consiliu, cu citarea părților și a persoanei vătămate și cu participarea procurorului. Dispozițiile art. 345 și 346 se aplică în mod corespunzător.*

(4) *În soluționarea contestației nu pot fi invocate sau ridicate din oficiu alte cereri sau excepții decât cele invocate sau ridicate din oficiu în fața judecătorului de cameră preliminară în procedura desfășurată în fața instanței sesizate cu rechizitoriul, cu excepția cazurilor de nulitate absolută.”;*

— Art. 386 alin. (1): *„Dacă în cursul judecății se consideră că încadrarea juridică dată faptei prin actul de sesizare urmează a fi schimbată, instanța este obligată să pună în discuție noua încadrare și să atragă atenția inculpatului că are dreptul să ceară lăsarea cauzei mai la urmă sau amânarea judecății, pentru a-și pregăti apărarea.”;*

— Art. 396 alin. (1): *„Instanța hotărăște asupra învinuirii aduse inculpatului, pronunțând, după caz, condamnarea, renunțarea la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, achitarea sau încetarea procesului penal.”;*

— Art. 421 pct. 2 lit. b) teza finală: *„Instanța, judecând apelul, pronunță una dintre următoarele soluții: [...] b) [...] Rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată se dispune și atunci când instanța nu s-a pronunțat asupra unei fapte reținute în sarcina inculpatului prin actul de sesizare sau asupra acțiunii civile ori când există vreunul dintre cazurile de nulitate absolută, cu excepția cazului de necompetență, când se dispune rejudecarea de către instanța competentă.”;*

— Art. 551 pct. 4 teza finală: *„Hotărârile primei instanțe rămân definitive [...] 4. la data pronunțării hotărârii prin care s-a respins apelul sau, după caz, contestația.”;*

— Art. 552 alin. (2): *„Hotărârea pronunțată în calea de atac a contestației rămâne definitivă la data pronunțării acesteia, atunci când contestația a fost admisă și procesul a luat sfârșit în fața instanței care o judecă.”*

27. Se susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5) privind statul de drept, ale art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, ale art. 21 referitor la accesul liber la justiție, ale art. 24 privind dreptul la un recurs efectiv și dreptul la un proces echitabil, ale art. 124 alin. (2) privind înfăptuirea justiției și ale art. 142 cu privire la structura Curții Constituționale, precum și prevederilor art. 6 paragrafele 1 și 3 lit. a) și b) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la dreptul la un proces echitabil.

28. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că autorii excepțiilor au fost trimiși în judecată prin Rechizitoriul nr. 102/P/2012 din 29 noiembrie 2013 al Ministerului Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Direcția Națională Anticorupție — Serviciul Teritorial Iași, cauza formând obiectul Dosarului nr. 817/45/2013* înregistrat la Curtea de Apel Iași. La data de 16 decembrie 2013, autorii excepțiilor au formulat o cerere de strămutare a judecării cauzei, cerere care a fost soluționată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin Sentința penală nr. 398 din 25 aprilie 2014, prin care a fost admisă strămutarea cauzei la Curtea de Apel Suceava, cu menținerea actelor îndeplinite în cauză. Anterior admiterii cererii de strămutare, ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, Curtea de Apel Iași a procedat la soluționarea Dosarului nr. 817/45/2013* în faza camerei preliminare. Astfel, prin Încheierea din 17 aprilie 2014, Curtea de Apel Iași — Secția

penală și pentru cauze cu minori a respins cererile și excepțiile formulate, conform art. 344 din Codul de procedură penală, de autorii excepției de neconstituționalitate, a constatat legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală și a dispus începerea judecății. Împotriva acestei încheieri, autorii excepției de neconstituționalitate au formulat contestație, care a fost respinsă prin Încheierea nr. 1.931 din 5 iunie 2014, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală.

29. La Curtea de Apel Suceava, investită cu soluționarea cauzei, în urma admiterii cererii de strămutare, autorii excepției au solicitat trimiterea cauzei în procedura de cameră preliminară și refacerea acestei proceduri, susținând că Încheierea din 17 aprilie 2014, pronunțată de Curtea de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori, este desființată de drept, prin efectul dispozițiilor art. 74 alin. (5) din Codul de procedură penală. Această cerere a fost respinsă de Curtea de Apel Suceava — Secția penală și pentru cauze cu minori prin Încheierea din 25 noiembrie 2014, cu motivarea că Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală, prin Încheierea nr. 1.931 din 5 iunie 2014, prin care a soluționat contestația în camera preliminară, nu a constatat că Încheierea din 17 aprilie 2014, pronunțată de Curtea de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori, ar fi desființată prin efectul admiterii cererii de strămutare, pronunțându-se pe fondul contestației, în sensul respingerii acesteia. Mai mult, s-a arătat că în hotărârea de admitere a cererii de strămutare nu s-a dispus desființarea, ci menținerea actelor deja îndeplinite în cauză, inclusiv a încheierii pronunțate de judecătorul de cameră preliminară de la fond. Așadar, aceste acte nu sunt desființate prin efectul admiterii cererii de strămutare, ci numai dacă instanța care a hotărât strămutarea dispune expres aceasta. Excepție face doar hotărârea pronunțată în faza de judecată asupra fondului cauzei, respectiv cea prin care se soluționează acțiunea penală, cu privire la care art. 74 alin. (5) din Codul de procedură penală prevede că: *„Dacă instanța de la care a fost strămutată cauza a procedat între timp la judecarea cauzei, hotărârea pronunțată este desființată prin efectul admiterii cererii de strămutare.”*

30. În urma cercetării judecătorești efectuate în cauză, Curtea de Apel Suceava — Secția penală și pentru cauze cu minori a pronunțat Sentința penală nr. 18 din 24 martie 2017, hotărâre care a fost atacată cu apel de autorii excepțiilor la Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală.

31. În cursul judecării apelului, mai exact la termenul din data de 25 aprilie 2018, apelanții inculpați, printre care și Nicolai Bogdan Cihodaru și Ciprian Gheorghe Maftei, au ridicat excepțiile de neconstituționalitate din prezenta cauză, cu care Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală a investit Curtea Constituțională la data de 16 mai 2018.

32. Astfel, Nicolai Bogdan Cihodaru a ridicat excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 alin. (4) lit. a) și b), ale art. 282 alin. (4) lit. a), ale art. 396 alin. (1), ale art. 421 pct. 2 lit. b) teza finală din Codul de procedură penală, invocând faptul că soluționarea cauzei în faza camerei preliminare a avut loc fără citarea părților și fără asigurarea prezenței inculpatului la judecată, aspect ce contravine dreptului la apărare și dreptului la un proces echitabil.

33. **Cu privire la criticile formulate de autorul excepției Nicolai Bogdan Cihodaru**, în ceea ce privește dispozițiile art. 281 alin. (4) lit. a) și b) din Codul de procedură penală, Curtea reține că, din Dosarul nr. 817/45/2013* al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală, rezultă că faza camerei preliminare în cauza în care a fost invocată prezenta excepție de neconstituționalitate a debutat prin înscrierea Dosarului nr. 817/45/2013* pe rolul Curții de Apel Iași, la data de 3 decembrie 2013, iar această primă etapă a fazei camerei preliminare s-a finalizat prin Încheierea din 17 aprilie 2014,

pronunțată de Curtea de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori.

34. Împotriva încheierii anterior menționate, o parte dintre inculpați, printre care și autorul prezentei excepții de neconstituționalitate Nicolai Bogdan Cihodaru, au formulat contestație, potrivit art. 347 din Codul de procedură penală. Această contestație a fost soluționată de judecătorul de cameră preliminară de la Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală prin Încheierea nr. 1.931 din 5 iunie 2014, încheiere ce are caracter definitiv.

35. Însă, în cauza în care a fost invocată — în apel, în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție, la 25 aprilie 2018 — prezenta excepție de neconstituționalitate, faza camerei preliminare, atât în etapa de fond, cât și în etapa soluționării contestației, s-a derulat în anul 2014, deci în urmă cu 4 ani, și a avut loc anterior pronunțării de către Curtea Constituțională a Deciziei nr. 641 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 5 decembrie 2014. Mai mult, Curtea Constituțională a fost sesizată cu prezenta excepție de neconstituționalitate prin Încheierea din 16 mai 2018, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală în Dosarul nr. 817/45/2013*, așadar la o dată mult ulterioară pronunțării de către Curtea Constituțională a Deciziei nr. 641 din 11 noiembrie 2014.

36. Prin decizia anterior menționată, Curtea a constatat că dispozițiile art. 344 alin. (4) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale, că soluția legislativă cuprinsă în art. 345 alin. (1) și în art. 346 alin. (1) din Codul de procedură penală, potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară se pronunță „fără participarea procurorului și a inculpatului”, este neconstituțională și, de asemenea, că dispozițiile art. 347 alin. (3) din Codul de procedură penală raportate la cele ale art. 344 alin. (4), ale art. 345 alin. (1) și ale art. 346 alin. (1) din același cod sunt neconstituționale.

37. În urma pronunțării Deciziei nr. 641 din 11 noiembrie 2014, a fost adoptată Legea nr. 75/2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 334 din 29 aprilie 2016. Prin articolul unic al Legii nr. 75/2016 a fost modificat art. 1 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 911 din 15 decembrie 2014, fiind astfel modificate și completate dispozițiile art. 346 și 347 din Codul de procedură penală, în sensul soluționării cauzei în faza camerei preliminare, cu citarea părților, atât în etapa primei instanțe, cât și în etapa soluționării contestației formulate conform art. 347 din Codul de procedură penală.

38. Potrivit art. 147 alin. (1) și (4) din Constituție, Decizia nr. 641 din 11 noiembrie 2014 a produs efecte numai pentru viitor, de la data publicării sale în Monitorul Oficial al României, Partea I. De asemenea, conform prevederilor art. 78 coroborat cu cele ale art. 15 alin. (2) din Constituție, Legea nr. 75/2016 a produs efecte doar pentru viitor de la data intrării sale în vigoare.

39. Așa fiind, în cauza în care a fost invocată prezenta excepție de neconstituționalitate, faza camerei preliminare s-a desfășurat și a fost finalizată anterior publicării Deciziei nr. 641 din 11 noiembrie 2014 în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intrării în vigoare a Legii nr. 75/2016, conform dispozițiilor art. 344—347 din Codul de procedură penală, în forma lor în vigoare la data respectivă, aspect ce constituie o aplicare a principiului *tempus regit actum*, principiu care stă la baza aplicării normelor procesual penale.

40. În forma lor anterior menționată, dispozițiile art. 346 din Codul de procedură penală prevedeau soluționarea de către judecătorul de cameră preliminară în camera de consiliu, fără citarea părților, a cererilor și a excepțiilor invocate în etapa camerei preliminare, iar prevederile art. 347 din Codul de

procedură penală reglementau o procedură similară pentru soluționarea contestației formulate împotriva încheierii pronunțate de către judecătorul de cameră preliminară de la instanța de fond.

41. Totodată, așa cum reiese din Încheierea din 17 aprilie 2014, pronunțată de Curtea de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori, și din Încheierea nr. 1.931 din 5 iunie 2014, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală, autorul excepției de neconstituționalitate, respectiv Nicolai Bogdan Cihodaru, a fost asistat de apărătorul ales, prin intermediul căruia și-a exercitat efectiv dreptul la apărare în faza camerei preliminare, în ambele etape ale acesteia — fond și contestație —, prin depunerea de memorii, cereri și excepții la Dosarul nr. 817/45/2013* al Curții de Apel Iași — Secția penală și pentru cauze cu minori, precum și la dosarul cu același număr al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală, conform prevederilor art. 344 alin. (4) din Codul de procedură penală, neputând invoca vreo vătămare a drepturilor sale sub acest aspect.

42. În realitate, ceea ce pretinde autorul excepției este ca deciziile Curții Constituționale să producă efecte și pentru trecut, nu doar pentru viitor. Însă, în cauza în care s-a ridicat această excepție nu s-a pus o problemă de încălcare a dispozițiilor art. 281 alin. (1) lit. e) și f) din Codul de procedură penală (deci una de aplicare a sancțiunii nulității) și care să poată aduce în discuție limitările temporale din art. 281 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală, respectiv constituționalitatea acestor limitări.

43. Deși prin Decizia nr. 88 din 13 februarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 499 din 20 iunie 2019, Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art. 281 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală raportate la art. 281 alin. (1) lit. f) din același act normativ sunt neconstituționale, cauza de nulitate absolută prevăzută la art. 281 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală — constând în încălcarea dispozițiilor privind asistarea de către avocat a inculpatului, atunci când asistența este obligatorie — putând fi invocată în orice etapă a procesului penal, cu toate acestea, în prezenta cauză nu au existat încălcări ale dreptului la apărare în faza camerei preliminare, autorul excepției de neconstituționalitate fiind asistat de apărătorul ales, care a depus la dosarul cauzei cereri și memorii, examinate de judecătorii de cameră preliminară de la fond și contestație. În aceste condiții, soluția și considerentele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 88 din 13 februarie 2019 — prin care instanța de contencios constituțional a constatat că, deși autoarea excepției avea dreptul de a fi asistată de un avocat din oficiu, asistența juridică fiind obligatorie potrivit legii, cu toate acestea, pe parcursul urmăririi penale și în faza camerei preliminare nu a beneficiat de asistența juridică, fiind încălcate, astfel, prevederile art. 281 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală — nu sunt incidente în prezenta cauză.

44. Pentru aceste motive, criticile formulate cu privire la dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. e) și f) și alin. (4) lit. a) și b) și ale art. 282 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală nu sunt incidente în prezenta cauză. Mai mult, prevederile art. 281 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală reglementează ipoteza încălcării dispozițiilor legale referitoare la prezența suspectului sau a inculpatului, atunci când participarea sa este obligatorie potrivit legii, și nu pe cea referitoare la citarea inculpatului. Dispoziția procesual penală anterior menționată este incidentă în cazuri expres și limitativ prevăzute de lege, neconfundându-se cu dispoziția referitoare la citarea inculpatului. Or, cu privire la faza camerei preliminare, Codul de procedură penală nu prevede prezența obligatorie a inculpatului la judecarea cauzei.

45. Având în vedere aspectele anterior menționate, criticile formulate cu privire la dispozițiile art. 396 alin. (1) și ale art. 421 pct. 2 lit. b) teza finală din Codul de procedură penală nu au

legătură cu soluționarea cauzei, întrucât autorului excepției de neconstituționalitate nu i-a fost încălcat dreptul la apărare în faza camerei preliminare.

46. Pentru aceleași motive, dispozițiile art. 347, ale art. 551 pct. 4 teza finală ce reglementează rămânerea definitivă a hotărârii primei instanțe și ale art. 552 alin. (2) din Codul de procedură penală ce reglementează rămânerea definitivă a hotărârii instanței de apel și a hotărârii pronunțate în calea de atac a contestației nu au legătură cu soluționarea cauzei.

47. Or, conform prevederilor art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia.*”

48. Pentru aceste motive, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 alin. (4) lit. a) și b), ale art. 282 alin. (4) lit. a), ale art. 347, ale art. 396 alin. (1), ale art. 421 pct. (2) lit. b) teza finală, ale art. 551 pct. 4 teza finală și ale art. 552 alin. (2) din Codul de procedură penală este inadmisibilă.

49. Referitor la excepția de neconstituționalitate formulată de Ciprian Gheorghe Maftei, cu privire la dispozițiile art. 386 alin. (1) din Codul de procedură penală, acesta arată că a fost pus în situația schimbării încadrării juridice a faptelor sale direct prin hotărârea judecătorească a instanței de fond, fără să fi putut exprima un punct de vedere cu privire la noua încadrare juridică și, prin urmare, fără a se putea apăra. Or, prevederile legale anterior menționate obligă instanța să pună în discuție noua încadrare juridică și să atragă atenția inculpatului că are dreptul să ceară lăsarea cauzei mai la urmă sau amânarea judecării, pentru a-și pregăti apărarea, fără a face distincție între ipoteza schimbării încadrării juridice a faptei într-o infracțiune mai gravă și cea a schimbării încadrării juridice într-o infracțiune mai puțin gravă față de cea dată prin actul de sesizare.

50. Așa fiind, motivele prezentate de autorul excepției sunt, în realitate, critici cu privire la nelegalitatea procedurală a soluției pronunțate de instanța de judecată a fondului — mai exact, critici referitoare la încălcarea de către prima instanță a dispozițiilor art. 386 din Codul de procedură penală privind procedura schimbării încadrării juridice a faptelor.

54. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 alin. (1) și (4) lit. a) și b), ale art. 282 alin. (4) lit. a), ale art. 347, ale art. 386 alin. (1), ale art. 396 alin. (1), ale art. 421 pct. 2 lit. b) teza finală, ale art. 551 pct. 4 teza finală și ale art. 552 alin. (2) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Nicolai Bogdan Cihodaru și de Ciprian Gheorghe Maftei în Dosarul nr. 817/45/2013* al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 16 martie 2022.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

ORDIN

pentru abrogarea Ordinului general al ministrului apărării naționale nr. 14/1983 privind editarea și difuzarea Buletinului administrativ al Ministerului Apărării Naționale

În vederea aplicării prevederilor art. 17 și art. 65 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 40 alin. (1) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul apărării naționale emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se abrogă Ordinul general al ministrului apărării naționale nr. 14/1983 privind editarea și difuzarea Buletinului administrativ al Ministerului Apărării Naționale¹, cu modificările ulterioare.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul apărării naționale,
Simona Cojocaru,
secretar de stat

București, 28 iunie 2022.

Nr. M.101.

¹ Ordinul general al ministrului apărării naționale nr. 14/1983 privind editarea și difuzarea Buletinului administrativ al Ministerului Apărării Naționale nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, deoarece avea ca obiect reglementări din domeniile apărării și securității naționale.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

